

Doorwerkingsonderzoek “Baggeren”

*Rekenkamercommissie
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht*

Augustus 2018

INHOUDSOPGAVE

BESTUURLIJKE NOTA.....	3
Inleiding.....	3
Conclusies en Aanbevelingen	4
Conclusies	4
Aanbevelingen	6
Bestuurlijke reactie.....	7
Nawoord rekenkamercommissie	9
BIJLAGE BIJ BESTUURLIJKE NOTA	10
1 Inleiding.....	10
1.1 Achtergrond & Aanleiding.....	10
1.2 Doelstelling, Vraagstelling en Reikwijdte.....	11
1.2.1 Doel- en vraagstelling	11
1.2.2 Onderzoeksvragen	11
1.2.3 Reikwijdte	11
2 Nota van Bevindingen.....	12
2.1 Koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren.....	12
2.1.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014	12
2.1.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)	12
2.1.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014	13
2.2 Verbetering van kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces	16
2.2.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014	16
2.2.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)	16
2.2.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014	16
2.3 Tussentijdse evaluatie en reguliere monitoring baggerbeleid	18
2.3.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014	18
2.3.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)	18
2.3.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014	18
2.4 Controle en sturing op het baggeren	19
2.4.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014	19
2.4.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)	19
2.4.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014	20
2.5 Mogelijkheden tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing	22
2.5.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014	22
2.5.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)	22
2.5.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014	23
Bijlage 1: Bronnen	24

BESTUURLIJKE NOTA

Inleiding

De rekenkamercommissie van Amstel, Gooi en Vecht heeft in 2014 onderzoek gedaan naar het baggerbeleid van AGV. De aanleidingen voor dat onderzoek waren gelegen in veranderingen in de Europese en nationale wetgeving op het gebied van water en bodem. De centrale vraagstelling van het onderzoek in 2014 luidde:

“Op welke wijze geeft AGV invulling aan de taak op het gebied van baggeren? Wat is het beleid en hoe verloopt de uitvoering?”

Bij deze onderzoeksvraag zijn destijds 13 deelvragen geformuleerd, geclusterd naar drie onderdelen: 1. Beleidskaders, 2. Uitvoering (doelmatigheid, doeltreffendheid en dilemma's) en 3. Sturing en verantwoording. Op elk van de onderdelen zijn destijds conclusies getrokken (in totaal 12) waaruit 5 aanbevelingen volgden.

Voor de controlerende taak van het Algemeen bestuur (AB) is het zinvol om na verloop van tijd te bekijken hoe met de aanbevelingen uit eerdere onderzoeken is omgegaan (of en hoe deze zijn opgevolgd). De doelstelling van dit opvolgingsonderzoek is daarom, om na te gaan in welke mate en op welke wijze er opvolging is gegeven aan de aanbevelingen zoals gedaan in het onderzoek 'Baggerbeleid AGV' uit 2014. Het resultaat van dat opvolgingsonderzoek ligt hier voor u.

Aansluitend bij de doelstelling is de centrale vraagstelling van dit opvolgingsonderzoek als volgt:

“In welke mate en op welke wijze is er opvolging gegeven aan de aanbevelingen zoals gedaan in het onderzoek 'Baggerbeleid AGV'?”

Meer specifiek gaat dit doorwerkingsonderzoek in op de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat was de reactie, bestuurlijk en politiek, op het onderzoek en de aanbevelingen?
2. In welke mate en op welke wijze zijn de aanbevelingen geïmplementeerd en geëffectueerd?

Leeswijzer

Het resterende deel van deze bestuurlijke nota gaat in op de conclusies en aanbevelingen die voortkomen uit het opvolgingsonderzoek. Hierbij staan de volgende onderwerpen waarop de rekenkamercommissie in haar onderzoek naar het baggerbeleid (2014) aanbevelingen heeft gedaan, centraal:

1. De koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren;
2. De verbetering van de kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces;
3. Tussentijdse evaluatie en reguliere monitoring van het baggerbeleid;
4. Controle en sturing op het baggeren;
5. Mogelijkheden tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing.

Na de conclusies en aanbevelingen volgen de bestuurlijke reactie van het Dagelijks bestuur (DB) en het nawoord van de rekenkamercommissie.

In de bijlage bij deze bestuurlijke nota zijn achtereenvolgens opgenomen:

1. Een uitgebreidere inleiding met aanleiding, doel- en vraagstelling en reikwijdte van dit opvolgingsonderzoek
2. Per aanbeveling die in het onderzoek van 2014 is gedaan achtereenvolgens:
 - a. De in 2014 gedane aanbeveling;
 - b. De bestuurlijke reactie(s) daarop;
 - c. De bevindingen ten aanzien van de opvolging van de aanbeveling.

Conclusies en Aanbevelingen

Ten aanzien van de centrale vraagstelling van dit opvolgingsonderzoek concludeert de rekenkamercommissie dat aan een deel van de in 2014 gedane aanbevelingen opvolging is gegeven. Tegelijkertijd is er nog ruimte voor verbetering. In onderstaande conclusies en daaropvolgende aanbevelingen wordt hierop nader ingegaan.

Conclusies

Ten aanzien van onderzoeksvraag 1 *“Wat was de reactie, bestuurlijk en politiek, op het onderzoek en de aanbevelingen”* komt de rekenkamercommissie tot de volgende conclusie:

Het rekenkamerrapport is in de commissie voor advies en bijstand besproken, maar niet in een vergadering van het AB. De wijze van bespreking van het rapport heeft niet geleid tot een helder vervolg vanuit het AB (lees: de commissie voor advies en bijstand) en ook niet tot expliciete besluitvorming over de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Ten aanzien van onderzoeksvraag 2 *“In welke mate en op welke wijze zijn de aanbevelingen geïmplementeerd en geëffectueerd?”* komt de rekenkamercommissie tot de volgende conclusies op elk van de vijf eerder genoemde onderwerpen waar de rekenkamercommissie in 2014 aanbevelingen over heeft gedaan:

1. De koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren
 - a. Er is geen meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren vastgesteld. Hiermee is geen opvolging gegeven aan wat in door het AB vastgestelde stukken staat vermeld; dat een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren zal worden vastgesteld (zowel in de Nota Baggeren uit 2012 als in het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020). Hierdoor heeft het AB geen optimaal inzicht gehad in welke potentiële kwaliteitsbaggerprojecten (saneringen) er nog meer waren en omwille van de sanering van de Vecht niet zijn uitgevoerd.
In de afgelopen jaren werd een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren niet opportuun gevonden, aangezien: 1. het kwaliteitsbaggeren voornamelijk uit één groot en meerjarig saneringsproject bestond (de Vecht) en 2. het kwaliteitsbaggeren plaatsvond op projectbasis, waarbij met subsidies werd gewerkt die zich niet lieten plannen in een programmatische aanpak; er werd vooral gekeken naar de kansen die zich voordeden om subsidiegelden te verwerven voor specifieke projecten. Echter, er is een traject gestart met betrekking tot C-locaties; een 9-tal locaties in de provincies Utrecht en Noord-Holland, waarvan de verontreiniging zodanig ernstig is dat maatregelen moeten worden ondernomen om de effecten van de verontreiniging te elimineren. AGV heeft hiervoor subsidies aangevraagd. Het betreft hier een meerjarig traject, met meerdere projecten en substantiële financiële middelen.
 - b. Sinds de reorganisatie in 2014 (Horizon) zijn het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren (deel saneringsbaggeren) ondergebracht bij hetzelfde team. Dit is niet het geval voor het kwaliteitsbaggeren met ecologische doelstelling. Voor deze activiteiten is omwille van een ander karakter van de activiteiten (een meer sporadisch karakter waarbij omgevingsmanagement een substantiële rol speelt) bewust gekozen om ze onder te brengen bij een ander team waar deze activiteiten beter passen. Gezien de verschillen in de aard van de activiteiten van het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren (saneren) enerzijds en het kwaliteitsbaggeren met ecologische doelstelling anderzijds, is een structurele koppeling ook niet opportuun.
2. De verbetering van de kwaliteit van verantwoordingsinformatie over het baggerproces
 - a. Er is voor zowel het onderhoudsbaggeren als het kwaliteitsbaggeren, binnen elke P&C-cyclus (van begroting tot bestuursrapportages tot jaarstukken vanaf 2014), een eenduidige koppeling tussen de begroting en de verantwoording over de resultaten. Hierbij is de indicator voor het onderhoudsbaggeren (het aantal km's) consequent toegepast.

- b. Een eenduidige koppeling tussen enerzijds de planning van het onderhoudsbaggeren als programma en het saneringsproject waar kwaliteitsbaggeren uit heeft bestaan en anderzijds de jaarlijkse begroting en verantwoording, ontbreekt. Dat wil zeggen: er vindt een goede P&C-cyclus plaats op jaarbasis, maar de koppeling tussen de planning en verantwoording over de jaren heen, op zowel het totaal van het programma onderhoudsbaggeren en het totale saneringsproject dat aan de orde was bij het kwaliteitsbaggeren, is niet direct te leggen.
 - c. Met betrekking tot het onderhoudsbaggeren is niet in één oogopslag te zien welk deel van het beheersgebied voldoet aan het beheerprofiel en wat de planning is voor het resterende deel van het gebied.
3. Tussentijdse evaluatie en reguliere monitoring van het baggerbeleid
- a. Het baggerbeleid is in 2011 geëvalueerd, voorafgaand aan de vaststelling van de Nota baggeren in 2012.
 - b. Het monitoringsprogramma met betrekking tot het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 loopt momenteel, zoals vastgesteld in het betreffende programma. De resultaten worden teruggekoppeld bij het vaststellen van het volgende Programma Onderhoudsbaggeren.
4. Controle en sturing op het baggeren
- a. De beleidslijnen voor het baggeren zijn vastgelegd in de Nota Baggerbeleid (vastgesteld door het AB in februari 2012). Gezien de geldigheidsduur van 6 jaar is deze inmiddels verlopen. Over de ontwikkelingen op de 9 daarin genoemde beleidslijnen wordt niet gerapporteerd, met één uitzondering: het meerjarenplan onderhoudsbaggeren (Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020). Hierover wordt via de reguliere P&C-cyclus gerapporteerd (zie conclusie 2).
 - b. De koppeling tussen de baggeractiviteiten en andere beleidsnota's, het WBP en de doelen van de drie hoofdtaken van het waterschap wordt gelegd, met name in de Nota Baggeren (2012) en het WBP (2016). In de Nota Baggeren wordt met name helder hoe de baggeractiviteiten zich verhouden tot andere beleidsnota's en Europese en nationale wet- en regelgeving. Het WBP koppelt het onderhoudsbaggeren aan het thema 'Voldoende water' en het kwaliteitsbaggeren aan het thema 'Schoon water'. Echter, in de concrete doelen die bij elk thema worden genoemd komen de baggeractiviteiten niet voor; ze worden op een meer indirecte manier gepositioneerd als instrument, ondersteunend aan de thema-doelen.
 - c. Gezien de wijze waarop er over de Nota Baggeren wordt gerapporteerd en de wijze waarop de baggeractiviteiten zijn opgenomen in het WBP, geven beide instrumenten het AB geen goede basis om op strategisch niveau te sturen op de baggeractiviteiten.
5. Mogelijkheden tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing
- a. Er is bij het baggerbeleid (onderhoudsbaggeren) expliciet aandacht voor de mogelijkheden voor kostenbesparing. Dit heeft er aan bijgedragen dat het budget voor het onderhoudsbaggeren per 2017 met € 500.000 naar beneden is bijgesteld.
 - b. Daarnaast zijn er andere ontwikkelingen op de gebieden van: 1. Assetmanagement/risicobeheersing, 2. Meettechnieken en 3. Combineren van schoonmaakrondes en baggeractiviteiten. Deze nieuwe technieken en werkwijzen worden verkend en onderzocht en kunnen wellicht het baggerproces en de werkwijze efficiënter en/of effectiever maken. Hierover wordt bij het volgende Programma Onderhoudsbaggeren gerapporteerd.

Aanbevelingen

Op basis van voorgaande conclusies doet de rekenkamercommissie de volgende **aanbevelingen aan het AB**:

1. De rekenkamer doet in haar rapport expliciet aanbevelingen aan het AB. Agendeer deze niet alleen in de commissie voor advies en bijstand maar ook in een vergadering van het Algemeen bestuur. Draag er zorg voor dat ten aanzien van elk van de gedane aanbevelingen een helder besluit wordt genomen (een aanbeveling wordt aangenomen, aangepast aangenomen, of verworpen).
(zie conclusie ten aanzien van onderzoeksvraag 1)
2. Stel een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren vast; dit met het oog op de ontwikkelingen met betrekking tot de C-locaties, het daarmee toenemende aantal projecten binnen het kwaliteitsbaggeren en de verantwoording over doelstellingen/resultaten en de besteding van financiële middelen.
(zie conclusie 1.a)
3. Blijf de mogelijke voordelen van een nauwere samenhang tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren volgen en leg de relatie wanneer dit opportuun is. Houdt financiële stromen en verantwoording over het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren wel gescheiden in het kader van de transparantie en navolgbaarheid.
(zie conclusie 1.b)
4. Draag er zorg voor dat de planning en control op de baggeractiviteiten (van zowel het onderhoudsbaggeren als het kwaliteitsbaggeren) een programmatische opzet heeft. Oftewel: niet alleen een sluitende P&C-cyclus per jaarschijf, maar zorg ook voor inzicht in de planning en verantwoording op programma-niveau, over de jaarschijven heen, waardoor het inzicht in de voortgang op en realisatie van de programma-doelstellingen wordt vergroot.
(zie conclusie 2.b)
5. Stel in 2018 (gezien het einde van de looptijd van de vorige Nota Baggeren) een nieuwe Nota Baggeren vast, met specifieke aandacht voor een evaluatie van het baggerbeleid en de uitvoering daarvan in de periode 2012 t/m 2017, welke eventuele nieuwe beleidslijnen worden ingezet, de wijze waarop de verschillende baggeractiviteiten zich tot elkaar verhouden (het onderhoudsbaggeren, kwaliteitsbaggeren – saneren en kwaliteitsbaggeren met ecologische doelstelling) en hoe zij bijdragen aan de hoofddoelen van het waterschap.
(zie conclusie 3.a, 4.a en 4.b)
6. Neem bij het vaststellen van het volgende Programma Onderhoudsbaggeren de resultaten van het monitorings- en onderzoeksprogramma dat momenteel loopt als onderdeel van het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020, evenals nieuwe technieken om het onderhoudsbaggeren efficiënter en/of effectiever te maken, expliciet mee.
(zie conclusies 3.a, 3.b, 5.a en 5.b)

Bestuurlijke reactie

Geachte heer Boom,

Dank voor de toezending van het rapport van uw commissie over het doorwerkingsonderzoek naar het Baggerbeleid van AGV.

Het doorwerkingsonderzoek heeft plaats gevonden, om vast te stellen hoe en in welke mate het Dagelijks Bestuur (DB) van AGV de aanbevelingen uit het rapport onderzoek naar het Baggerbeleid AGV uit 2014, heeft opgevolgd.

Het DB heeft de rapportage van uw commissie in goede orde ontvangen en met belangstelling gelezen.

De rekenkamer laat in haar rapport zien, dat niet alleen de aanbevelingen van de rekenkamer uit het onderzoek Baggerbeleid AGV in 2014 zijn opgevolgd, maar dat ook op aspecten in het baggerproces verbeteringen en vernieuwingen zijn doorgevoerd. Deze hebben geleid tot efficiency verbeteringen, met een structurele verlaging van het jaarlijks budget Onderhouds-baggeren (sinds 2017) van €500.000,- als gevolg.

Aanbevelingen

Met het meerjarenplan onderhouds-baggeren is het baggerproces geoptimaliseerd. Belangrijk onderdeel van deze optimalisatie was de benadering vanuit het beheerprofiel van een watergang (gebiedsbenadering in plaats van knelpuntbenadering). Met de benadering per watergang, werd geprioriteerd door de actuele stand van een watergang op waterkwantiteit (doorstroming), waterkwaliteit en het gebruik (vaarweg, recreatie, natuur) te vergelijken met optimale beheerprofielen.

Door deze onderhoudsfilosofie is het kwaliteitsbaggeren integraal onderdeel van het meerjarenbaggerprogramma geworden. Hierdoor wordt het samenstellen van een apart meerjarenplan kwaliteitsbaggeren minder noodzakelijk geacht.

In 2017 heeft het DB, via de provincies Noord Holland en Utrecht, een aanvraag ingediend voor een rijksbijdrage voor sanering van een 9-tal locaties (c-locaties) in deze provincies. De verwachting is dat de rijksbijdrage voor sanering van deze locaties in het najaar van 2018 goedgekeurd zal worden. Op basis van deze goedkeuring zal er een prioritering van het sanerings-baggeren van deze, zogenaamde, c-locaties worden aangeboden aan het bestuur.

De Nota baggeren AGV bestrijkt de periode 2012 tot en met 2018. In 2018 vindt er een kadertoets plaats. Mocht het nodig zijn dan wordt de nota baggeren daarop aangepast. Daarnaast is het monitorings- en onderzoeksprogramma als onderdeel van het Programma Onderhouds-baggeren 2016-2020 gestart. De resultaten van dit monitorings- en onderzoeksprogramma, leveren input voor een nieuwe beleidsnota baggeren die in 2021 wordt opgeleverd. In deze nieuwe nota wordt ook duidelijkheid verschaft over de nieuwe beleidslijnen en technieken om het baggeren efficiënter en effectiever te maken. Ook wordt duidelijkheid verschaft over de relatie tussen het onderhouds-, kwaliteits- en sanerings-baggeren en de bijdrage daarvan aan de hoofdthema's, 'Voldoende Water' en 'Schoon Water' van het Waterbeheersplan 2016-2021.

In de bevindingen onder 2.1 wordt melding gemaakt van de evaluatie Natuurvriendelijk onderhoud waarbij verschillende partijen bij betrokken waren. In deze bijeenkomst is gesproken over het inpassen van ecologisch baggeren in het onderhoudsbaggeren. Het DB is voorstander van deze aanpak en zal erop toezien dat de resultaten van de evaluatie in het onderzoeks- en monitoringsprogramma Baggeren zichtbaarder wordt. Ten aanzien van de bevindingen onder 2.2; verbetering van kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces, merkt het DB op dat de informatiebehoefte hierover in de loop van de jaren verandert. De behoefte aan laagdrempelige, expliciete informatie wordt groter en daar wil het DB graag in de komende periode verder invulling aan geven.

In het rapport is op pagina 5 opgenomen dat het baggerbeleid in 2016 tussentijds is geëvalueerd. De laatste evaluatie van het baggerbeleid heeft echter plaatsgevonden in 2011 bij het vaststellen van de huidige Nota Baggeren.

Vervolg

Het DB hanteert voor de verdere bestuurlijke bespreking van dit rekenkameronderzoek de gebruikelijke procedure. Dit betekent agendering van de uitkomst van het onderzoek in de commissie voor advies. De commissie kan eventueel tot agendering voor het algemeen bestuur besluiten.

Het DB bedankt de rekenkamercommissie voor de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd en voor de heldere rapportage.

Hoogachtend,
het Dagelijks bestuur

Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie dankt het Dagelijks bestuur en de organisatie voor de prettige samenwerking tijdens dit doorwerkingsonderzoek.

De rekenkamercommissie concludeert dat aan een deel van de aanbevelingen uit het onderzoek naar Baggerbeleid uit 2014 opvolging is gegeven.

Het Dagelijks bestuur geeft aan dat zij het opstellen van een apart meerjarenplan kwaliteitsbaggeren minder noodzakelijk acht door de gewijzigde onderhoudsfilosofie; van een knelpuntenbenadering naar een gebiedsbenadering.

De rekenkamercommissie constateert dat op deze wijze geen opvolging is gegeven aan wat in de nota baggeren uit 2012 en in het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 staat vermeld: dat een meerjarenplan zal worden vastgesteld. De rekenkamercommissie geeft er de voorkeur aan een dergelijke keuze voor te leggen aan het Algemeen bestuur.

De rekenkamercommissie staat positief tegenover het voornemen van het Dagelijks bestuur om verder invulling te geven aan de behoefte aan laagdrempelige en expliciete verantwoordingsinformatie.

De rekenkamercommissie heeft tevens een aanbeveling gedaan om naast de reeds sluitende P&C-cyclus per jaarschijf, ook te zorgen voor inzicht in de planning en verantwoording op programmaniveau, over de jaarschijven heen. Hierdoor kan het inzicht in de voortgang op en de realisatie van de programmadoelstellingen worden vergroot. De rekenkamercommissie is benieuwd hoe het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur hier tegenover staan.

De rekenkamercommissie beveelt aan om de uitkomsten van de kadertoets die over de nota baggeren plaatsvindt te delen met het Algemeen bestuur.

Het Dagelijks bestuur laat de keuze voor besluitvorming over rapportages van de rekenkamercommissie aan het Algemeen bestuur.

De rekenkamercommissie wacht af of de leden van de commissie voor advies en bijstand de rapportage van het doorwerkingsonderzoek Baggeren in een Algemeen bestuursvergadering wensen te agenderen om over de gedane aanbevelingen een besluit te nemen.

BIJLAGE BIJ BESTUURLIJKE NOTA

1 Inleiding

1.1 Achtergrond & Aanleiding

In 2014 heeft de Rekenkamercommissie van Amstel, Gooi en Vecht onderzoek uitgevoerd naar het baggerbeleid van AGV. De aanleidingen voor dat onderzoek waren gelegen in veranderingen in de Europese en nationale wetgeving op het gebied van water en bodem, waaronder:

1. Invoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW, 2000)
 - a. Hierin zijn verplichtingen opgenomen voor de bescherming van de waterkwaliteit, waarbij baggeren één van de maatregelen is die waterbeheerders kunnen nemen om de waterkwaliteit te verbeteren: de zorg voor de waterkwaliteit moet vanaf dan meegenomen worden in het baggerbeleid;
 - b. 2015 was het jaar waarin uiterlijk een 'goede toestand' van Europese wateren moest worden bereikt.
2. Vaststelling van de Flora- en faunawet (2002)
 - a. Waarin o.a. een verbod op baggerwerkzaamheden tijdens het broedseizoen is opgenomen. Dit legt beperkingen op aan de planning en uitvoering van baggerwerkzaamheden.
3. In werking treden van het Besluit Bodemkwaliteit (BBk, 2008), met:
 - a. Wijzigingen in de wettelijke mogelijkheden voor de verspreiding, verwerking en toepassing van baggerspecie;
 - b. De mogelijkheid om gebiedsspecifiek beleid op te stellen voor de verwerking en toepassing van bagger;
 - c. Gewijzigde eisen aan de opslag van bagger in depots.
4. Invoering van de Waterwet (eind 2009). De waterwet maakt dat:
 - a. zorg voor waterkwaliteit – naast de zorg voor waterkwantiteit – een basisverplichting wordt voor waterschappen;
 - b. de integraliteit van het waterbeleid (*alle* maatschappelijke functies van watersystemen) meer centraal komt te staan voor waterschappen;
 - c. Waterschappen (in de plaats van provincies) verantwoordelijk worden voor het waterbodembeheer (verontreinigingen en saneringen).

Bovenstaande wijzigingen in wetgeving hebben ertoe geleid dat er voor waterschappen verantwoordelijkheden en taken bij zijn gekomen en accenten zijn verschoven; waterschappen stellen zich meer en meer ook ambities voor de omgevingskwaliteit en de waterkwaliteit. Dit heeft zijn weerslag op de uitvoering van het baggerbeleid.

Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamercommissie het in 2014 gepubliceerde onderzoek uitgevoerd naar het baggerbeleid van AGV, waarbij de centrale vraagstelling luidde:

“Op welke wijze geeft AGV invulling aan de taak op het gebied van baggeren? Wat is het beleid en hoe verloopt de uitvoering?”

Bij deze onderzoeksvraag zijn destijds 13 deelvragen geformuleerd, geclusterd naar drie onderdelen:

1. Beleidskaders
2. Uitvoering (doelmatigheid, doeltreffendheid en dilemma's)
3. Sturing en verantwoording

Op elk van de onderdelen zijn destijds conclusies getrokken (in totaal 12, C1 t/m C12), waaruit 5 aanbevelingen volgden.

1.2 Doelstelling, Vraagstelling en Reikwijdte

1.2.1 Doel- en vraagstelling

Voor de controlerende taak van het AB is het zinvol om na verloop van tijd te bekijken hoe met de aanbevelingen uit eerdere onderzoeken is omgegaan (of en hoe deze zijn opgevolgd). De doelstelling van dit opvolgingsonderzoek is daarom, om na te gaan in welke mate en op welke wijze er opvolging is gegeven aan de aanbevelingen zoals gedaan in het onderzoek 'Baggerbeleid AGV' uit 2014.

Aansluitend bij de doelstelling is de centrale vraagstelling van dit opvolgingsonderzoek als volgt:

“In welke mate en op welke wijze is er opvolging gegeven aan de aanbevelingen zoals gedaan in het onderzoek ‘Baggerbeleid AGV’?”

1.2.2 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen voor dit opvolgingsonderzoek luiden als volgt:

1. Wat was de reactie, bestuurlijk en politiek, op het onderzoek en de aanbevelingen?
2. In welke mate en op welke wijze zijn de aanbevelingen geïmplementeerd en geëffectueerd?

1.2.3 Reikwijdte

Dit onderzoek betreft de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport “Baggerbeleid AGV” uit 2014. Het opvolgingsonderzoek bestrijkt daarom de periode van publicatie van het onderzoek in 2014 tot eind 2017.

Het onderzoek uit 2014 is uitgevoerd in samenwerking met de rekenkamer van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, met ruimte voor vergelijking tussen de beide hoogheemraadschappen. Dit opvolgingsonderzoek richt zich op de (mate van) opvolging van de aanbevelingen uit het genoemde onderzoeksrapport 2014, die zijn gericht op AGV.

Sinds de publicatie van het onderzoeksrapport in 2014 zijn er verschillende wetswijzigingen en veranderingen in de bestuurlijke omgeving geweest. Deze wijzigingen zijn zelf geen object van onderzoek. Vanzelfsprekend worden ze wel meegenomen wanneer ze aan bod komen en een rol spelen bij de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek uit 2014.

2 Nota van Bevindingen

In deze Nota van Bevindingen worden de feiten op een rij gezet, die leiden tot de beantwoording van de onderzoeksvragen.

In het onderzoek naar het baggerbeleid (2014) heeft de rekenkamercommissie vijf aanbevelingen gedaan, met betrekking tot de volgende onderwerpen:

1. De koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren;
2. De verbetering van de kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces;
3. Tussentijdse evaluatie en reguliere monitoring van het baggerbeleid;
4. Controle en sturing op het baggeren;
5. Mogelijkheden tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing.

In de volgende paragrafen wordt per onderwerp achtereenvolgens:

- de aanbeveling uit het rapport uit 2014 zelf letterlijk genoemd;
- de bestuurlijke reactie (en indien van toepassing het nawoord van de rekenkamercommissie) op de aanbeveling weergegeven;
- de norm waaraan de opvolging wordt getoetst afgeleid;
- de bevindingen t.a.v. de opvolging van de betreffende aanbeveling opgenomen.

Daarbij is het van belang dat de rapportage over baggeren is besproken in de vergadering van de commissie voor advies en bijstand d.d. 12 maart 2014. De bespreking in deze commissievergadering heeft niet per aanbeveling plaatsgevonden; AB-leden konden vrij reageren op en vragen stellen over het rapport. Op basis van de besluitenlijst kan worden geconcludeerd dat geen toezeggingen zijn gedaan en/of expliciete besluiten zijn genomen: *“Resultaat: De commissie heeft het onderwerp voldoende besproken.”*¹

Daarnaast zijn noch het rekenkamerrapport, noch de aanbevelingen daarin, in een AB-vergadering aan de orde gekomen. Derhalve gaat de rekenkamercommissie er vanuit dat de door de rekenkamercommissie aan het AB gedane aanbevelingen (2014) als richtinggevend kunnen worden beschouwd.

2.1 Koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren

2.1.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014

De eerste aanbeveling van de rekenkamercommissie in 2014 luidde als volgt:

“Werk de koppeling tussen het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren verder uit. In het baggerbeleid is uitgesproken dat er een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren moet komen. Van deze doelstelling heeft het DB besloten dat er geen meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren komt. Dit zorgt er onder andere voor dat de koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren niet tot stand komt. Aanbevolen wordt om aandacht te besteden aan deze koppeling en zo nodig alsnog een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren vast te stellen.”

2.1.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)

In haar bestuurlijke reactie merkt het Dagelijks bestuur (DB) het volgende op ten aanzien van de koppeling tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren:

¹ Van eerdere vergaderingen werden uitgeschreven verslagen gemaakt. Rond die periode is gestart met bandopnames en een korte besluitenlijst. De bandopname is te vinden via de volgende link: <https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/63222/Commissie%20voor%20advies%20en%20bijstand%2012-03-2014>

“Het DB is verheugd dat de rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat op één na alle ambities uit de Nota Baggeren zijn gerealiseerd. Het enige punt dat (nog) niet is gerealiseerd betreft het opstellen van een meerjarenplan kwaliteitsbaggeren.

Belangrijk aspect van de – ondertussen gerealiseerde – verbetering van het baggerproces is het ontwikkelen van een baggerprogramma dat is gebaseerd op een optimaal beheerprofiel/legger. Dat profiel wordt specifiek voor elke watergang opgesteld. Bij de opstelling van een beheerprofiel/legger wordt behalve met de waterkwantiteit (doorstroming) ook rekening gehouden met de waterkwaliteit en met het gebruik (vaarweg, recreatie, natuur)². Baggeren gaat dus aanzienlijk verder dan alleen het verwijderen van bagger ter bevordering van een goede doorstroming. Baggeren is goed voor het hele waterbeheer.

Binnen de hierboven bedoelde onderhoudsfilosofie maakt het kwaliteits-baggeren integraal onderdeel uit van het reguliere meerjaren-baggerprogramma. Een afzonderlijk plan voor kwaliteits-baggeren is op dit moment niet urgent, omdat het gaat om maar een beperkt aantal saneringsprojecten en omdat het schoonmaken van de Vecht voorlopig alle aandacht opeist. Na afronding van het project Vecht zullen deze projecten weer worden opgepakt.”

2.1.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014

Norm

Uit de aanbeveling van de rekenkamercommissie en de bestuurlijke reactie daarop, is de volgende norm afgeleid, waaraan de opvolging van de aanbeveling wordt getoetst:

- a. Er is een meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren vastgesteld.
- b. Zo niet a., dan: de koppeling tussen het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren is verder uitgewerkt.
- c. Indien b., dan ook: de uitgewerkte koppeling tussen het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren is geïmplementeerd.

Bevindingen

Baggeractiviteiten, -doelen en -bekostiging

Het baggeren bestaat uit diverse typen baggeractiviteiten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren. Het kwaliteitsbaggeren bestaat vervolgens uit saneringsbaggeren en ecologisch baggeren. Deze baggeractiviteiten hebben elk een eigen doel.

- Onderhoudsbaggeren
Het doel van het onderhoudsbaggeren is om ervoor te zorgen dat het watersysteem blijft functioneren; waterwegen moeten diep en breed genoeg zijn.
Zoals vermeld in de Nota Baggeren (2012): *“In de legger van het waterschap staan de minimale vereiste afmetingen van de watergangen. Baggerwerkzaamheden ten behoeve van het realiseren dan wel behouden van dit profiel worden aangeduid met de term onderhoudsbaggeren.”*
- Kwaliteitsbaggeren (verbeteren van de waterkwaliteit door zowel sanerings- als ecologisch baggeren)
 - Saneringsbaggeren
Het doel van het saneringsbaggeren is om de waterkwaliteit te verbeteren en verspreiding van verontreiniging te voorkomen. Saneringsbaggeren is aan de orde bij (al dan niet bewust) in het verleden veroorzaakte vervuiling en vindt plaats nadat de vervuiliingsbron is verwijderd.
 - Ecologisch baggeren
Het doel van het ecologisch baggeren is om de waterkwaliteit te verbeteren en optimaliseren. Een sleutelfactor hierbij is bijvoorbeeld de hoeveelheid fosfaat. Deze heeft een effect op de ecologie / ecologische ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld op de (mate van) algengroei. Een maatregel kan zijn om de fosfaatbron weg te halen.

² Zie pagina 21 van het rapport uit 2014.

Of, zoals vermeld in de Nota Baggeren (2012): *“Kwaliteitsoverwegingen kunnen ook de primaire aanleiding zijn om baggerwerkzaamheden uit te voeren. Het zogenaamde kwaliteitsbaggeren (baggeren om een waterkwaliteitsverbetering na te streven) en saneringsbaggeren (verwijderen van baggerspecie binnen de kaders van de Wet bodembescherming) zijn binnen het kader van de Waterwet geen afzonderlijke begrippen meer maar dienen beoordeeld te worden binnen één kader: het al dan niet belemmerend zijn voor het bereiken dan wel behouden van de gewenste functies en doelen van het watersysteem.”*

Naast de verschillen in doelstellingen vindt ook de bekostiging plaats op verschillende manieren. Voor het onderhoudsbaggeren geldt dat er sprake is van een structurele activiteit die regelmatig terugkeert en uit eigen middelen wordt bekostigd. Het kwaliteitsbaggeren heeft een incidenteel karakter en wordt – naast bekostiging uit eigen middelen, met een jaarlijks budget van ca. € 500.000 – vooral bekostigd door subsidies van derden.

Programmatiese aanpak onderhoudsbaggeren

De activiteiten op het gebied van onderhoudsbaggeren vinden plaats binnen het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020. Dit programma is vastgesteld door het AB op 14 september 2016. Het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 is een actualisatie en een programma op hoofdlijnen, dat de werkvoorraad voor wat betreft de voorbereiding, de uitvoering en de begeleiding van baggerwerken beschrijft. In het programma wordt ingegaan op de volgende onderwerpen: (1) inhalen van achterstanden in baggeren, (2) meerjarenprogramma en jaarlijkse baggerinspanning, (3) ontwikkelingen in het baggerproces, en (4) monitoring en onderzoek.

Als bijlage bij het Programma onderhoudsbaggeren is een overzicht opgenomen waarin voor alle onderhoudsbaggerprojecten in de looptijd van het programma is aangegeven in welke fase elk project zich bevindt in elk jaar ('planfase', 'onderzoeksfase en voorbereiding', of 'uitvoering'), om hoeveel te baggeren kilometers het gaat, het geprognostiseerde aantal m³ baggerspecie en in welk jaar de kosten worden gemaakt en de omvang ervan.

Als aanleiding voor het besluit Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 staat het volgende genoemd in het bestuursvoorstel:

“Het opstellen van een integraal baggerprogramma is aangekondigd in de Nota Baggeren AGV 2012 - 2018. Het integraal baggerprogramma bestaat uit een meerjaren programma onderhoudsbaggeren en een programma kwaliteitsbaggeren. Dit voorstel betreft alleen het meerjaren onderhoudsprogramma. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat de aanpak kwaliteitsbaggeren apart aan het bestuur zal worden aangeboden.”

Aanpak kwaliteitsbaggeren

In 2012 is er door de ambtelijke organisatie een prioriteitenlijst voor het kwaliteitsbaggeren opgesteld. Echter, destijds deed zich de mogelijkheid voor om de Vecht te saneren met subsidies van derden, specifiek voor dit project ter beschikking gesteld. Voor het saneren van de Vecht was ook het reguliere budget van AGV benodigd. Hierdoor was er geen financiële ruimte meer binnen het bestaande budget kwaliteitsbaggeren, voor andere projecten op de prioriteitenlijst en is de prioriteitenlijst derhalve ook niet in het AB ter besluitvorming voorgelegd. Het saneren van de Vecht is in 2014 afgerond. Daarna deed zich de mogelijkheid voor om 't Slijk (Maarsse) te saneren, wederom met subsidiegelden (van het Rijk) bovenop het reguliere budget.

Door deze kansen die zich voor hebben gedaan en naast het reguliere budget van AGV (jaarlijks ca. € 500.000) voor kwaliteitsbaggeren, ook subsidies van derden konden worden benut, is er na 2012 geen programma kwaliteitsbaggeren opgesteld. Wel is een prioriteitsnota kwaliteitsbaggeren, met locaties (zgn. C-locaties) in de provincies Utrecht en Noord-Holland via en door de Unie van Waterschappen vastgesteld. Deze prioriteitsnota is de basis voor het meerjarenprogramma kwaliteitsbaggeren van AGV. Het voorstel tot financieren en vaststellen van de C-locaties (9 locaties) is eind 2017 aan het DB aangeboden.

C-locaties

Waterbodems zijn in Stedelijk gebied vaak vanuit lozingen uit de historie verontreinigd. In enkele gevallen is de verontreiniging zodanig ernstig dat een maatregel moet worden overwogen om de effecten van de verontreiniging te elimineren. Dat kan door verwijderen en afvoeren of door afdekken van de verontreiniging. De locaties die verontreinigd zijn door historische lozingen en uit kwaliteitsoverwegingen moeten worden aangepakt zijn C-locaties. C-locaties zijn de verantwoordelijkheid van de waterschappen. A- en B-locaties zijn ook historische verontreinigingen in waterbodems, maar daar ligt de wettelijke verantwoordelijkheid bij gemeente of provincie.

Voor de aanpak van de C-locaties is er een mogelijkheid om een bijdrage van het Rijk aan te vragen. In het Bodemconvenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 is dit geregeld. Er kan alleen een bijdrage worden aangevraagd voor locaties die door de Stuurgroep Bodem en Ondergrond zijn geaccordeerd. AGV heeft in totaal voor ca. 10 locaties een aanvraag ingediend. De aanvraag van budget gaat via de provincie, omdat Waterschappen voor het onderdeel bodemsanering geen rechtstreekse ingang hebben bij het Ministerie van I&M. De bijdrage wordt dus aangevraagd bij de provincie en door de provincie doorgestuurd naar het Rijk en de toegekende subsidie wordt via de omgekeerde route beschikbaar gesteld aan het Waterschap.

In de periode 2014 t/m 2016 is een groot onderzoek uitgevoerd naar verontreinigde regionale waterbodems. Het doel van het onderzoek was om getrapt te onderzoeken welke locaties in aanmerking komen voor een bijdrage van het rijk. Dat onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Unie van Waterschappen en uitgevoerd in een combinatie van een deskundig extern adviesbureau en de betreffende waterschappen. Met de afronding van het onderzoek is de definitieve C-lijst beschikbaar gekomen en heeft de Unie van Waterschappen geen rol meer in de financiering van de aanpak van C-locaties.

Koppelingen tussen het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren

- Organisatorische koppeling
Vóór de reorganisatie in 2014 (genaamd 'Horizon') waren de kennis en verantwoordelijkheid voor het onderhoudsbaggeren en het kwaliteitsbaggeren (zowel saneren als baggeren met ecologische doelstelling) verspreid over verschillende teams van verschillende afdelingen. Echter, sinds de reorganisatie in 2014 staat het programmatisch werken centraal en is de verantwoordelijkheid voor zowel het onderhoudsbaggeren als het kwaliteitsbaggeren (onderdeel saneren) samengebracht in Team Waterlopen. Kwaliteitsbaggeren vanuit ecologische doelstelling valt hierbuiten en is ondergebracht bij Team Planvorming, (o.a. watergebiedsplannen). Hier is voor gekozen omdat het ecologisch baggeren een sporadisch karakter heeft (zoals Groot Wilnis en Vinkeveen) en omdat het bij baggeren met ecologische doelstellingen om andersoortige trajecten gaat waarbij omgevingsmanagement een aanzienlijk belangrijker rol speelt.
 - Koppeling in de uitvoering
Er is afstemming tussen het Team Waterlopen en de Teams Waterplannen & Besturing over de verschillende baggerwerkzaamheden. Deze afstemming is niet in formele en structurele structuren gegoten en er zijn ook geen verslagen van bijeenkomsten waar dit onderwerp aan de orde is (geweest). Wel zijn er voorbeelden waar verschillende baggerwerkzaamheden (onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren) worden gecombineerd, bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkeling en/of gebiedsgericht werken:
 - In het stedelijk gebied van Bussum (in het geval van een enkele watergang);
 - In het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West, waar omwille van de waterkwaliteit (kwaliteitsbaggeren) iets dieper gebaggerd is dan noodzakelijk voor een goede doorstroming (onderhoudsbaggeren);
 - Ontwikkeling in de samenhang tussen onderhoudsbaggeren en kwaliteitsbaggeren (met ecologische doelstelling):
- In april 2018 is een bijeenkomst gehouden ten behoeve van de evaluatie van de Nota Natuurvriendelijk onderhoud en Beheer 2001. Hierbij zijn diverse partijen (o.a. ecologen loonwerkers / NGO's / 'natuur'-partijen) bij

elkaar gekomen, onder andere om te zien hoe ecologisch baggeren zo goed mogelijk kan worden ingepast in het onderhoudsbaggeren. Eén van de onderwerpen die aan bod komen is de vraag of er andere manieren zijn van onderhoudsbaggeren die de ecologie ten goede komen, bijvoorbeeld: de keuze om in één keer alle bagger uit een watergang te verwijderen, of juist vaker en geleidelijker te baggeren. In het eerste geval neemt de ecologische waarde tijdelijk substantieel af en heeft de natuur meer moeite met het herstel dan wellicht in het tweede geval het geval is. Er zijn nog geen formele conclusies getrokken en vervolgspraken gemaakt. Het verslag van deze bijeenkomst met conclusies en aanbevelingen worden, zodra dit beschikbaar is, aangeboden aan het Bestuur van AGV

2.2 Verbetering van kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces

2.2.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014

De tweede aanbeveling van de rekenkamercommissie in 2014 luidde als volgt:

“Verbeter de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie over het baggerproces. Er dient een eenduidige koppeling te komen tussen planning, begroting en de verantwoording over de resultaten. De al aanwezige indicatoren moeten consequent worden toegepast om doelbereik beter te kunnen monitoren. Zo nodig worden nog andere indicatoren opgesteld voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden en voor de doelen en beleidslijnen uit de Nota Baggeren.”

2.2.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)

In haar bestuurlijke reactie merkt het Dagelijks bestuur (DB) het volgende op ten aanzien van de verantwoordingsinformatie over het baggerproces:

“Over de baggerproductie wordt sinds een aantal jaren consequent gerapporteerd. De indicator daarvoor is het aantal strekkende kilometers waterweg dat is gebaggerd. Op deze manier kan een directe relatie worden gelegd met de totale lengte van alle door AGV te onderhouden waterwegen in het beheersgebied. In de huidige verantwoordingsinformatie aan het AB wordt die relatie echter nog niet gelegd. Het DB wil daarom de rapportage op dit punt verbeteren. De bedoeling is dat het AB in één oogopslag kan zien welk deel van het beheersgebied voldoet aan het beheerprofiel en wat de planning is voor het resterende deel van het gebied.”

In het nawoord geeft de rekenkamercommissie het volgende aan:

“De rekenkamercommissie is verheugd dat het Dagelijks bestuur aangeeft de verantwoordingsinformatie aan het Algemeen bestuur te wijzigen zodat de relatie tussen de baggerproductie en het totaal van de te onderhouden waterwegen voor het Algemeen bestuur meer inzichtelijk wordt.”

2.2.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014

Norm

Uit de aanbeveling van de rekenkamercommissie en de bestuurlijke reactie daarop, is de volgende norm afgeleid, waaraan de opvolging van de aanbeveling wordt getoetst:

- a. Er is een eenduidige koppeling gekomen tussen planning, begroting en de verantwoording over de resultaten.
- b. De in 2014 reeds aanwezige indicatoren zijn consequent toegepast om het doelbereik beter te kunnen monitoren.

- c. Het AB kan nu in één oogopslag zien welk deel van het beheersgebied voldoet aan het beheerprofiel en wat de planning is voor het resterende deel van het gebied.

Bevindingen

Ontwikkeling van de indicator voor baggeren

Het onderzoek naar baggeren dat begin 2014 aan het AB is aangeboden besloeg de periode tot en met 2012. Tot die tijd vond rapportage over de baggeractiviteiten plaats op basis van het aantal kuubs (m³) baggerspecie dat was gebaggerd. Daarna is het aantal kilometers gebaggerde waterweg als indicator gehanteerd. De reden hiervoor is dat het aantal kuubs dat is gebaggerd minder zegt over de staat van de waterwegen. Met een areaal van ca. 1.500 km te baggeren waterwegen (onderhoudsbaggeren) en een cyclus van ca. 12 jaar, betekent dit ca. 125 km waterweg per jaar te baggeren, om op onderhoudsniveau te blijven. Daarnaast zijn er 'duurdere kuubs' en 'goedkopere kuubs' baggerspecie. De kosten van het baggeren hangen met name samen met de mogelijkheid om de baggerspecie ter plekke te verspreiden (goedkoper), of het moeten afvoeren ervan (duurder).

Informatievoorziening aan het AB: de reguliere P&C-cyclus

De verantwoording over de baggeractiviteiten vindt plaats via de reguliere P&C cyclus en via de bestuursrapportages (berap). Hierbij wordt in Programma 2: 'Schoon Water' verantwoord over het kwaliteitsbaggeren en in Programma 3: 'Voldoende Water', over het onderhoudsbaggeren.

Voor wat betreft het *kwaliteitsbaggeren* gaat het in de periode 2014 t/m 2017 voornamelijk over het 'Saneren waterbodembodem Vecht' en de voorbereidingen voor de C-locaties, inclusief saneringsproject 't Slijk (Maarssen), dat recentelijk (2017) in de voorbereidingsfase is gekomen. Voor het project 'Saneren waterbodembodem Vecht' geldt dat in elke begroting een korte schets op hoofdlijnen is opgenomen, evenals financiële ontwikkelingen. In de beraps wordt consequent gerapporteerd op de doelstelling 'aantal m³', waarbij de doelstelling voor het betreffende jaar wordt weergegeven, evenals de realisatie in het betreffende jaar tot op dat moment (t/m april in de eerste berap en t/m september voor de tweede berap) en de eindejaarsprognose op basis van de realisatie tot op dat moment, inclusief het verschil tussen de jaardoelstelling en de eindejaarsprognose.

Daarnaast wordt in elke berap een toelichting gegeven op ontwikkelingen die van belang zijn, zowel over de voortgang op de doelstelling en afwijkingen daarbij (kwantitatief, m³) als op andere kwalitatieve aspecten. Niet expliciet en in één oogopslag vermeld zijn de oorspronkelijke doelstellingen waar de jaardoelstelling van is afgeleid en het (meerjarige) totaalbeeld op het gebied van de financiën. Daarnaast ontbreekt ook de expliciete koppeling tussen het financiële beeld (uitputting van het in totaal beschikbare budget voor het project) en de gerealiseerde activiteiten (als deel van de in totaal te verrichten activiteiten).

Voor wat betreft het *onderhoudsbaggeren* geldt voor 2014 en 2015 deels hetzelfde als voor het kwaliteitsbaggeren. Ook voor het onderhoudsbaggeren wordt in de beraps consequent gerapporteerd op de doelstelling (maar dan in 'aantal km's'), waarbij de doelstelling voor het betreffende jaar wordt weergegeven, evenals de realisatie in het betreffende jaar tot op dat moment (t/m april in de eerste berap en t/m september voor de tweede berap) en de eindejaarsprognose op basis van de realisatie tot op dat moment, inclusief het verschil tussen de doelstelling en de eindejaarsprognose. Dezelfde wijze van rapporteren geldt ook voor de financiën van het betreffende jaar. Daarentegen is de begeleidende toelichting in met name de beraps van 2015 evenals de begroting van 2015 summier, waarbij er nagenoeg alleen wordt verwezen naar het meerjarenprogramma onderhoudsbaggeren, zonder verdere toelichting. In de begrotingen en beraps van 2016 en 2017 echter, is de toelichting op het onderhoudsbaggeren uitgebreider dan in voorgaande jaren en is de indicator voor het onderhoudsbaggeren ook opgenomen in het dashboard dat vanaf 2016 voorin de rapportages is opgenomen. Ook voor het onderhoudsbaggeren geldt dat de oorspronkelijke doelstellingen waar de jaardoelstelling van is afgeleid en het totaalbeeld (van het programma als geheel) op het gebied van de financiën niet expliciet en in één oogopslag zijn vermeld. Daarnaast ontbreekt de expliciete koppeling tussen het financiële beeld (uitputting het in totaal beschikbare budget voor het programma onderhoudsbaggeren) en de gerealiseerde activiteiten (als deel van de in totaal te verrichten activiteiten binnen het programma onderhoudsbaggeren).

2.3 Tussentijdse evaluatie en reguliere monitoring baggerbeleid

2.3.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014

De derde aanbeveling van de rekenkamercommissie in 2014 luidde als volgt:

“Evalueer het baggerbeleid tussentijds en zorg voor reguliere monitoring van het baggerbeleid. Breng in kaart in hoeverre AGV op schema ligt om het doelmatige scenario te realiseren.”

2.3.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)

Op deze derde aanbeveling (uit 2014) en de punten die daarin worden genoemd, is het DB destijds in haar bestuurlijke reactie niet ingegaan. De tweede aanbeveling (uit 2014) en de reactie van het DB daarop, hangen echter wel met deze derde aanbeveling (uit 2014) samen. Derhalve wordt voor de bestuurlijke reactie op deze aanbeveling verwezen naar §2.2.2 op p.16, waarin de bestuurlijke reactie op die aanbeveling wordt genoemd.

2.3.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014

Norm

Uit de aanbeveling van de rekenkamercommissie en de bestuurlijke reactie daarop, is de volgende norm afgeleid, waaraan de opvolging van de aanbeveling wordt getoetst:

- a. Het baggerbeleid is sinds 2014 geëvalueerd.
- b. Er is een reguliere monitoring van het baggerbeleid.

Bevindingen

Op 14 september 2016 is door het AB ingestemd met het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020, inclusief onderzoeks- en monitoringsprogramma. In het programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 staat het volgende over het onderzoeks- en monitoringsprogramma (p.3):

“Het onderzoek en de monitoring richt zich op:

- *Onderzoek naar aanwas van slib in de watergang. Het resultaat is een beeld van de aanwasselheid per jaar, onderbouwd en gedifferentieerd per type watergang.*
- *Monitoren van de toestand van de waterbodem. Het inwinnen van dieptegegevens gaat steeds gemakkelijker, goedkoper en betrouwbaarder een beeld geven van de toestand van de waterbodem.*
- *Monitoren van de effecten van uitstellen van baggeren. De resultaten leveren inzicht op van de effecten van het uitstellen van baggeren en dienen als input voor de ontwikkeling van het instrument risico gestuurd baggeren.*
- *Onderzoek naar voor- en nadelen van het combineren van baggeren met slootwerk. De resultaten dragen bij aan het kwantificeren van de mogelijke efficiencyvoordelen ervan.*

De evaluatie van het onderzoeks- en monitoringsprogramma in 2020 leidt tot de onderbouwing van risico gestuurd baggeren en kan aanleiding zijn de beschikbare budgetten voor baggeren in samenhang met de kpi bij te stellen.”

Daarnaast is in (resp. de eerste en de tweede) bestuursrapportages van 2017 het volgende opgenomen met betrekking tot het meerjarenplan onderhoudsbaggeren en een monitoringsplan:

“De afgelopen jaren is het meerjarenplan onderhoudsbaggeren uitgevoerd. Door efficiency is jaarlijks met dezelfde middelen meer kilometers gebaggerd. Dit betekent dat de baggerfrequentie naar beneden is bijgesteld. Van 140 km naar 86 km per jaar. De resultaten van de gewijzigde inspanning worden de

komende 4 jaar onderzocht en gemonitord. Het monitoringsprogramma wordt opgesteld en in 2e helft van 2017 aan het DB aangeboden.“

“Door efficiency is de baggerfrequentie naar beneden bijgesteld. De resultaten van de gewijzigde inspanning worden de komende 4 jaar onderzocht en gemonitord. Het monitoringsprogramma wordt opgesteld en in het najaar van 2017 aan het DB aangeboden.“

Stand van zaken monitoring en evaluatie

Het baggerbeleid is in 2011 geëvalueerd, voorafgaand aan de vaststelling van de nota baggeren in 2012. Mede op basis van de evaluatie is het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 opgesteld. In dat programma is ook een korte terugblik over ontwikkelingen in het baggerproces opgenomen. Eén van de genoemde ontwikkelingen is dat tegenwoordig meestal niet meer wordt gebaggerd op basis van vaste tijdsintervallen, maar op basis van de toestand van de waterbodem. Hierdoor is de kpi bijgesteld van 140 naar 86 km te baggeren waterweg per jaar tot en met 2020. Om te zien of deze nieuwe systematiek kan leiden tot een verdere verlaging van de baggerinspanning zonder dat achterstanden ontstaan, wordt gedurende de looptijd van het Programma Onderhoudsbaggeren gemonitord. Het DB heeft daarvoor in het najaar van 2017 van de ambtelijke organisatie een monitoringsprogramma ontvangen.

De monitoring van het baggerbeleid loopt momenteel. Gezien de looptijd van het vigerende Programma Onderhoudsbaggeren zijn de resultaten van het onderzoeks- en monitoringsprogramma – dat daar onderdeel van is – op dit moment nog niet voorhanden. De resultaten zullen, zoals aangekondigd in het Programma Onderhoudsbaggeren, aan het eind van de looptijd van het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 worden teruggekoppeld.

2.4 Controle en sturing op het baggeren

2.4.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014

De vierde aanbeveling van de rekenkamercommissie in 2014 luidde als volgt:

“Maak als AB een keuze over de controle en sturing op het baggeren. De vraag daarbij is of het AB primair wil sturen op het baggerproces en de uitvoering of op de realisatie van meer algemene ambities, doelen en maatschappelijke effecten middels het baggeren. Indien het AB ervoor kiest meer te sturen op doelen en effecten, dient de koppeling met de andere beleidsnota's en het WBP in de Nota Baggeren beter uitgewerkt te worden. Het baggeren moet daarbij expliciet gekoppeld worden aan de doelen van de drie hoofdtaken van het waterschap. Indien het AB ervoor kiest meer te sturen op het baggerproces, dient met name de informatie over toepassing van de beleidslijnen en de realisatie van de planning en productie te verbeteren. Het heeft de voorkeur dat het AB stuurt op het baggeren in de realisatie van maatschappelijke effecten en daar de informatie voorziening ook op inricht.“

2.4.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)

In haar bestuurlijke reactie merkt het Dagelijks bestuur (DB) het volgende op ten aanzien van de controle en sturing op het baggeren:

“U geeft in uw rapport terecht aan dat er in het baggerbeleid geen expliciete doelen voor baggeren zijn geformuleerd in termen van te bereiken maatschappelijke effecten. Die horen daar volgens het DB ook niet thuis. De beoogde maatschappelijke effecten kunnen immers niet los worden gezien van de andere activiteiten van het waterschap. De maatschappelijke doelen waaraan baggeren een bijdrage moet leveren zijn daarom (op een hoger niveau) vastgelegd, namelijk in het waterbeheerplan.“

In het nawoord geeft de rekenkamercommissie het volgende aan:

“Ten aanzien van de door het Dagelijks bestuur gemaakte kanttekening over expliciete doelen in relatie tot de maatschappelijke effecten, meent de rekenkamercommissie dat het formuleren van deze doelen waardevol kan zijn, juist omdat baggeren één van de kerntaken van het waterschap is. Immers, de wijze waarop het waterschap deze taak uitvoert is van invloed op bijvoorbeeld het milieu en de kosten voor de burger. Een doorvertaling van de effecten van het baggeren op de doelen en ambities in het waterbeheerplan is daarin ook een mogelijkheid.”

2.4.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014

Norm

Allereerst merkt de rekenkamercommissie op dat de rekenkamercommissie in 2014 twee mogelijke lijnen in de aanbeveling aan het AB heeft voorgelegd: 1. Het primair sturen op het baggerproces en de uitvoering, 2. Het primair sturen op de realisatie van meer algemene ambities, via doelen en effecten.

Echter, bij de bespreking van het rapport in de commissie voor bijstand en advies heeft het AB geen expliciete keuze gemaakt voor één van de door de rekenkamercommissie aangereikte lijnen in de aanbeveling. Daarom gaat de rekenkamercommissie in eerste instantie uit van de basis; dat het AB in ieder geval primair wil kunnen sturen op het baggerproces en de uitvoering.

Uit de aanbeveling van de rekenkamercommissie en de bestuurlijke reactie daarop, is daarom de volgende norm afgeleid, waaraan de opvolging van de aanbeveling wordt getoetst:

- a. De informatie over toepassing van de beleidslijnen en de realisatie van de planning en productie is verbeterd sinds 2014.

Echter, gezien het feit dat het AB geen expliciete keuze heeft gemaakt voor één van de twee door de rekenkamer voorgestelde lijnen, gaat de rekenkamercommissie ook na of:

- b. de koppeling met andere beleidsnota's en het WBP beter is uitgewerkt (bijvoorbeeld in de Nota Baggeren).
- c. het baggeren is gekoppeld aan de doelen van de drie hoofdtaken van het waterschap.

Bevindingen

Informatie over beleidslijnen en realisatie van planning en productie

Aan de baggeractiviteiten liggen twee documenten ten grondslag: 1. de Nota Baggeren (vastgesteld door het AB in 2012, februari, met een looptijd van 6 jaar) en 2. het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 (vastgesteld door het AB in 2016, september). Voor wat betreft het baggerbeleid zijn de volgende beleidslijnen opgenomen in de Nota Baggeren (voor nadere toelichting op de beleidslijnen; zie Nota Baggeren p. 15 t/m 18):

- Voortzetting bestaand beleid
 1. AGV heeft gekozen voor een doelmatig ambitieniveau baggeren. Hoe dit gerealiseerd wordt staat in het meerjarenplan onderhoudsbaggeren.
 2. AGV realiseert zelf geen definitieve baggerdepots voor niet verspreidbare of toepasbare baggerspecie.
 3. AGV houdt bij baggerwerkzaamheden rekening met de Flora en Fauna wet en de eigen Nota natuurvriendelijk onderhoud.
- Bestaand beleid dat is aangepast
 4. AGV kiest voor een doelmatige aanpak van ernstige gevallen van historische waterbodemonverontreiniging. Hoe dat concreet wordt gerealiseerd leggen we vast in het meerjarenplan kwaliteitsbaggeren.
 5. AGV maakt op een aantal specifieke manieren gebruik van de mogelijkheden die het nieuwe Besluit Bodemkwaliteit biedt [met betrekking tot de omgang met baggerspecie].

6. Bij onze eigen baggerwerken bepalen we in alle gevallen de kwaliteit van het slib.
- Nieuw beleid
 7. AGV zet in op samenwerking met gemeenten en neemt waar dit gewenst is werkzaamheden van gemeenten mee met het eigen baggerwerk.
 8. AGV hanteert bij het herinrichten van diepe plassen de circulaire herinrichting diepe plassen.
 9. AGV hanteert een vergoedingsregeling ontvangstplicht.

De wijze van uitvoering van de eerste beleidslijn staat, zoals vermeld, in het meerjarenplan onderhoudsbaggeren (Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020). Over de ontwikkelingen op het gebied van de andere beleidslijnen wordt in het Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020 en in overige documenten niet gerapporteerd.

De informatievoorziening aan het AB over de uitvoering van de baggeractiviteiten (Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020) vindt plaats via de P&C-cyclus. Hierop wordt reeds ingegaan in §2.2 “Verbetering van kwaliteit van verantwoordingsinformatie over baggerproces” (zie p.16 en verder).

De koppeling tussen de baggeractiviteiten en andere beleidsnota's, het WBP en de doelen van de drie hoofdtaken van het waterschap

In de *Nota Baggeren* (2012) worden zowel het externe kader met een overzicht van het Europese en het landelijke beleid ten aanzien van baggeren, de verantwoordelijkheden op het gebied van waterbodembeheer en de reeds hierboven genoemde eigen AGV beleidslijnen uiteengezet.

Op Europees niveau speelt de KaderRichtlijn Water (KRW) een rol, met als doelstelling het bereiken van een goede chemische en ecologische waterkwaliteit in 2015 (met uitstelmogelijkheid).

Op nationaal niveau zijn de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) van belang. De laatste (NBW) bevat afspraken om maatregelen te treffen ter bescherming tegen wateroverlast en watertekort. AGV geeft met het realiseren van de profielen zoals vastgelegd in de legger [door uitvoering van het onderhoudsbaggeren], invulling aan het bereiken van de NBW-doelen. De eerste (Wvo) heeft betrekking op de bescherming van het oppervlaktewater en beschermen van de waterbodem en is met de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, medio 2010) en de Waterwet (december 2009) komen te vervallen en opgenomen in de Waterwet. Hierdoor zijn de subsidieregelingen gewijzigd en moeten partijen met elkaar afspraken maken over de hoogte van de subsidie.

In het *bestuursvoorstel Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020* staat in de risicoparagraaf (p.3) het volgende vermeld: “*Baggeren draagt bij aan de WBP-thema's Voldoende water en Schoon water.*” NB: hierbij dient te worden opgemerkt dat het Programma Onderhoudsbaggeren niet de activiteiten op het gebied van kwaliteitsbaggeren omvat en dat er (nog) geen programma kwaliteitsbaggeren is opgesteld.

Dat baggeractiviteiten bijdragen aan de WBP-thema's Voldoende water en Schoon water, blijkt ook uit het WaterBeheerPlan (WBP 2016-2021) zelf. Hierin wordt baggeren genoemd als instrument bij het beheer en onderhoud van wateren en worden de baggeractiviteiten ook op diverse plaatsen gekoppeld aan beide thema's. Daarbij geldt dat het onderhoudsbaggeren bijdraagt aan het thema 'Voldoende water' en het kwaliteitsbaggeren aan 'Schoon water'. Per thema worden ook concrete, vaak meetbare doelen genoemd. Hierbij worden de baggeractiviteiten niet als specifiek doel concreet/meetbaar gemaakt, maar worden de baggeractiviteiten gepositioneerd als ondersteunend aan de thema-doelen.

2.5 Mogelijkheden tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing

2.5.1 Aanbeveling in rekenkamerrapport 2014

De vijfde aanbeveling van de rekenkamercommissie in 2014 luidde als volgt:

“Uit het onderzoek blijkt dat het relatief eenvoudig was financiële ruimte te vinden in het baggerbudget voor bezuinigingen. In hoeverre er nog meer ruimte is in het baggerbudget, ten opzichte van de baggerproductie, is op basis van dit onderzoek niet vast te stellen. In het onderzoek is naar voren gekomen (en in het ambtelijk wederhoor tegengesproken) dat er redelijk gemakkelijk € 500.000 is bezuinigd op het baggerbudget. Dat wekt de suggestie dat er nog financiële ruimte is, ondanks het feit dat er organisatie breed ook nog €1.000.000 is bezuinigd. Gezien de druk op overheden om zorgvuldig met budgetten om te gaan, en de mogelijkheden die eventuele extra financiële ruimte biedt voor de realisatie van andere ambities, adviseert de rekenkamercommissie het AB verdere mogelijkheden om het baggerproces efficiënter te maken en kosten te besparen in kaart te brengen.”

2.5.2 Bestuurlijke reacties op de aanbeveling (2014)

In haar bestuurlijke reactie merkt het Dagelijks bestuur (DB) het volgende op ten aanzien van de mogelijkheden te komen tot een efficiënter baggerproces en kostenbesparing:

“U geeft in uw rapport aan dat uit het onderzoek naar voren is gekomen dat het relatief gemakkelijk was om op het baggerbudget € 500.000 te bezuinigen en suggereert dat er dus nog wel meer ruimte in zal zitten. U adviseert het AB [.....] verdere mogelijkheden om het baggerproces efficiënter te maken en kosten te besparen in kaart te brengen.

De bewering dat er (in 2013) € 500.000 is bezuinigd op het baggerbudget is aantoonbaar onjuist. Zoals in de ambtelijke reactie op het conceptrapport is aangegeven, heeft het AB voor 2013 een taakstellende bezuiniging opgelegd van € 1 miljoen voor alle beleidsvelden bij elkaar. Dat bedrag is in gelijke mate verdeeld over de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing. De korting op het baggerbudget bedroeg in 2013 in totaal € 50.000. De benodigde budgetruimte bij baggeren is gevonden op de post die was bestemd voor de voorbereiding van waterbodemsaneringen. Die ruimte was er, omdat er (naast het project Vecht) in de komende jaren geen waterbodems zullen worden gesaneerd.

De suggestie dat er nog financiële ruimte is voor verdere bezuinigingen, wordt door uw commissie verder op geen enkele manier onderbouwd of aannemelijk gemaakt. Zoals uit het rapport blijkt is de efficiency de laatste jaren sterk verbeterd en worden plannings steeds beter gehaald. Het DB vindt baggeren een belangrijk onderdeel van het takenpakket van het waterschap en vindt aanvullende bezuinigingen op deze taak daarom onwenselijk. Het DB neemt de aanbeveling van uw commissie op dit punt dan ook niet over.”

In het nawoord geeft de rekenkamercommissie het volgende aan:

“De rekenkamercommissie constateert dat bij de verhoging van de BTW per oktober 2012 bezuinigingen noodzakelijk waren. In de interviews voor dit onderzoek is gesteld dat deze bezuiniging gevonden is binnen de organisatie. Dit is voor tweeërlei uitleg vatbaar. De rekenkamercommissie heeft aangenomen dat aangegeven is, dat dit geschiedde binnen de organisatie van het baggeren en heeft dien ten gevolge een aanbeveling inzake bezuinigingsmogelijkheden opgenomen binnen de baggeropdracht. Indien, en de reactie van het Dagelijks bestuur lijkt daarop te duiden, bedoeld is dat de bezuiniging is gevonden binnen het totaal van de (werkzaamheden van de) ambtelijke organisatie, dan dient de aanbeveling te worden gelezen als voor het totaal van de organisatie en niet specifiek voor die van de baggerwerkzaamheden.”

2.5.3 Bevindingen t.a.v. de opvolging van de aanbevelingen uit 2014

Norm

Gezien de aanbeveling van de rekenkamercommissie en de bestuurlijke reactie daarop, is de volgende norm afgeleid, waaraan de opvolging van de aanbeveling wordt getoetst:

- a. Er is bij het baggerbeleid expliciet aandacht voor de mogelijkheden voor kostenbesparing.
- b.

Bevindingen

Sinds het onderzoek uit 2014 is er een aantal vernieuwingen doorgevoerd in het baggerproces. Onder andere is er een betere en tijdige afstemming met de omgeving, waardoor vertragingen ten opzichte van de planning zijn verminderd. Daarnaast wordt er momenteel niet meer gebaggerd op basis van vaste tijdsintervallen, maar wordt er gekeken naar de toestand van de waterbodem. Hierdoor is er meer inzicht gekomen in de baggeraanwas: waar deze plaatsvindt en met welke snelheid. Op deze manier kan worden gewacht met baggeren tot de aanwas de minimale leggerdiepte heeft bereikt.

Samen met de gerealiseerde inhaalslag die voor 2015 heeft plaatsgevonden en mede efficiënter kon worden gerealiseerd door de mogelijkheid om goedkoper aan te besteden tijdens de financiële crisis daaraan voorafgaand, heeft dit geleid tot aanpassing van de kpi van 140 km te baggeren vaarweg per jaar naar 86 km te baggeren vaarweg per jaar.

Als gevolg hiervan is het budget voor het onderhoudsbaggeren sinds 2017 structureel met € 500.000 verlaagd. Voor het kwaliteitsbaggeren geldt al sinds een heel aantal jaren een kredietreservering van € 500.000 per jaar. Dit is in de afgelopen jaren gehandhaafd.

Daarnaast zijn er drie andere ontwikkelingen die mogelijk betekenis kunnen hebben voor een efficiënter baggerproces een effectievere werkwijze:

1. Assetmanagement / risicobeheersing
Hierbij wordt bezien welk leggerprofiel minimaal nodig is om onacceptabele risico's in relatie tot de wateraan- en -afvoer, ecologie en vaarfunctie te voorkomen. Door hier (risico)gerichter naar te kijken kan het leggerprofiel van vaarwegen mogelijk worden aangepast, waardoor minder vaak en veel hoeft te worden gebaggerd.
2. Nieuwe meettechnieken
Door nieuwe meettechnieken in te zetten kan een baggerplanning worden gemaakt op basis van de werkelijke situatie, in plaats van in het verleden op basis van tijdsintervallen en in het heden op basis van de kennis van de aanwas. Ook deze ontwikkeling kan mogelijk leiden tot een effectievere werkwijze van het onderhoudsbaggeren.
3. Combineren van schoonmaakrondes van wateroppervlakten en baggeractiviteiten
Alle (primaire) watergangen worden in principe twee maal per jaar aan de oppervlakte schoon gemaakt (in de zomer en in het najaar). Het idee speelt om tijdens deze schoonmaakrondes ook tegelijkertijd een beetje bagger mee te nemen waar dat mogelijk en nodig is. Dit sluit ook aan bij het idee om een waterweg frequenter en geleidelijker te baggeren, waardoor het ecologisch herstel na een baggeractiviteit sneller verloopt.

Eerstgenoemde twee ontwikkelingen worden nog verder onderzocht en resultaten ervan gemonitord. De haalbaarheid van de laatstgenoemde ontwikkeling moet nog worden verkend. De toekomst zal moeten uitwijzen of en in welke mate deze ontwikkelingen leiden tot efficiënter en/of effectiever baggeren.

Bijlage 1: Bronnen

De volgende documenten zijn geraadpleegd voor dit doorwerkingsonderzoek:

- <https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/63222/Commissie%20voor%20advies%20en%20bijstand%2012-03-2014>
- Nota Baggeren AGV, december 2011
- Besluit Nota Baggeren, BBV11.1026, 16 februari 2012
- Waterbeheerplan 2016-2021; Waterbewust en waterrobuust, samenvatting
- Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020, 16.060415/BBV16.0342, 7 juli 2016, inclusief bijlagen
- Bestuursvoorstel Programma Onderhoudsbaggeren 2016-2020, BBV16.0342, 14 september 2016
- Strategisch Assetmanagementplan Watersysteem, 15 november 2016
- Bestuursvoorstel Aanvragen financiële bijdrage saneren waterbodem c-locaties, BBV17.0280, 20 juni 2017
- Bestuursvoorstel Aanpassing bijlage bij aanvragen van een financiële bijdrage voor de sanering van waterbodem (c-locaties), BBV17.0511, 31 oktober 2017
- Begrotingen AGV 2015 t/m 2017
- Bestuursrapportages AGV 2014 t/m 2017 (2 per jaar; januari t/m april en januari t/m september van elk jaar)
- Jaarstukken AGV 2014 t/m 2016